

«ԹՈՂ ՏՈՒԷՐ ՄԱՆՐ ՏՂՈՅԸ ՈՐ ԻՆՇԻ ԳԱՆ» : ՂՈԻԿ. ԺԸ. 16:

ՀԱՏՈՐ Գ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ. ՅՈՒՆԻՍ 1. 1874.

ԹԻԻ 6

ՄԱՐԳԱՐԻՒՄԻ ՄԸ ՄԱՅՐԸ

— 0 —

Սողոմոն թագաւորին Երուսաղէմի տաճարը շինուելէն առաջ, մինչ Հրէից խորանը Սելովէր, բոլոր ժողովուրդը սովոր էր տարուէ տարի Սելովէր թաղ հոն խորանին առջև Աստուծոյ երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցանելու: Օր մը զոհէն ետքը քահանայապետը խորանին առջև կին մը տեսաւ որ, բոլոր ժողովուրդը մեկնելէն ետքը, հոն կը կենար, եւ

որուն աչուրները կարմրած էին: Քահանայապետը կինը գինով համարելով խստիւ խօսեցաւ անոր հետ. բայց կինը պատասխան տուաւ անոր թէ ինք գինով չէր, այլ թէ լալէն կարմրած էին աչուրները: Կինը կու լար, քանզի զաւակ չունէր, և կը խնդրէր Աստուծոյ իրեն որդի մը շնորհել: Այն ատենուան Հրեայք երբեմն երկու կին կ'ունենային. այս կնոջ այրն ալ ուրիշ կին մ'ալ ունէր որ կը խնդար այս կնոջ վրայ զաւակ չունենա-

լուն համար, այս պատճառաւ կինը շատ տրտում էր: Ուստի իր աղօթքին մէջ ուխտ բրաւ որ, եթէ Աստուած անոր որդի մը տար, պիտի սորվեցնէր անոր Աստուծոյ ծառայելու, և բոլորովին Աստուծոյ ծառայութեանը պիտի նուիրէր զանի: Երբ կինը պատմեց ասոնք քահանայապետին, անիկա ցաւեցաւ խեղճ կնոջ վրայ, և օրհնեց զանի ըսելով. «Աստուած տայ քեզի ինչ որ անկէ խնդրեցիր» այնպէս որ կինը միթարուած իր տունը գնաց:

Աստուած այս կնոջ աղօթքը լսելով անոր մանչ մը տուաւ, և մայրը նուիրեց զանի Աստուծոյ ծառայութեանը, ինչպէս որ ուխտած էր: Երբ տղան երեք կամ չորս տարեկան եղաւ, մայրը տարաւ զանի Սելովէր, եւ բարի ծեր քահանայապետն առաւ տղան և սորվեցուց անոր Աստուծոյ խորանին մէջ սպասաւորութիւն ընել: Ամէն տարի տղուն մայրը քահանաներուն հագածին պէս քթանէ եփուտ մը կը բերէր անոր: Վերի պատկերին մէջ կը տեսնէք քահանայապետը, այն մանուկը և անոր մայրը որ անոր եփուտ մը բերած է: Վարդապետին ներսը կը տեսնէք նաև սեղան մը որուն վրայ կ'այրուէին խոնկ և Աստուծոյ մատուցուած զոհերը:

Այս մանուկը ետքը շատ բարի մարդ մը և Աստուծոյ մարդարէ եղաւ: Անոր վրայով կարծեմ թէ կարգացած էք Աստուածաշունչին մէջ, այնպէս որ ինծի հարկ չէ ըսել ձեզի անոր անունը կամ անոր մօրն անունը, ոչ ալ քահանայապետին անունը, Բայց եթէ չէք գիտեր, կարգացէք անոնց պատմութիւնն Աստուածաշունչին մէջ:

(Տաճկերէն Սեպարեբէն Ռաբբանու-նի-ն)

Ա.ՂԵԿ ԽՈՍՏՈՒՄ ՄԸ

Սիսակին մայրը սորվեցուցած էր անոր ամէն առտու Սուրբ գիրքէն գլուխ մը կարդալ: Երբ առտու մը Աւետարանէն կը կարդար, «Ձեզ ատողներուն բարի ըրէք» խօսքին հանդիպելով, մօրը հարցուց ըսելով, «Մայր, այս խօսքը ո՞վ ըսած է»: «Մեր Տէրը», պատասխանեց մայրը: «Բայց, մայր», ըսաւ Սիսակ, «այս խօսքին հնազանդիլ ինձի շատ դժուար է»: «Տղաս», ըսաւ մայրը, «տարուան մը համար խօսք տուր այնպէս ընել, տես թէ դժուար է»: Սիսակ ըսաւ, «Մէկ ամսուան համար խօսք կու տամ: մէկ տարին շատ է»:

Այսպէս խօսք տալէն ետքը, Սիսակ օր մը քանի մը ընկերներու հետ դաշտը գնաց խաղալու: Հոն երբ կը խաղային, պզտիկ տղայ մը Սիսակին քթին այնպէս զարկաւ որ քիթէն սկսաւ արիւն գալ: Սիսակ բարկանալով ուղեց այն տղան ոտքին տակ առնելով ծեծել, բայց խոստումը յիշելով չհամարձակեցաւ այնպէս ընել: Իսկ միւս տղաք սկսան զանի վախկոտ և վատ կոչել: Սիսակ վաղելով մօրը գնաց, և եղածը պատմեց անոր ըսելով, «Երանի՛ թէ այն խօսքը տուած չըլլայի. բոլոր տղաք զիս վատ և վախկոտ կը կոչեն», և մօրը խրատներուն ամենին ահանջ չէր դնել:

Քանի մը օր ետքը մինչ Սիսակ միւս տղոց հետ դետի մը քով կը խաղար, անոր քթին զարնող պզտիկ տղուն քոյրը դիպուածով գետն ինկաւ: Բոլոր տղաք ժողովուեցան, աղձկան եղբայրն ալ եկաւ, բայց ոչ ոք կը համարձակէր գետին մէջ նետուելով աղջիկն ազատել: Այն միջոցին Սիսակ շուտ մը գետը նետուելով աղջիկը խզուելու վտանգէն ազատեց: Այս աղջիկը Սիսակին վախկոտ և վատ ըսող տղոց մէկն էր:

Սիսակին այս վեհանձնութիւնը տեսնելով բոլոր տղաք զարմանալի խօսք մը ըսին. և կը յուսամ թէ գուր ալ պիտի աշխատէր այն գովեստին արժանի ըլլալու: Տղայոց Սիսակին համար ըսածը սա էր. «Սիսակ գէշութիւն ընելու վախկոտ, բայց բարիք ընելու քաջ է եղեր»:

Կեսարիա, 28 փետր. 1874.

ԽԵԼԱՑԻ ՇՈՒՆ ՄԸ

Կուզէ՞ք գիտնալ թէ այս շունն ինչ կ'ընէ իր բերնովը բռնած զանգակով: Անիկա այն սենեկին մէջ քնացող տղայը կ'արթնցնէ: Շունին տէրն ատաղձագործ ըլլալով իր տանը մէջ շատ գործաւոր աշակերտներ կը պահէ, և ամէն առտու գործաւորներուն արթննալու ժամանակը գալուն պէս, շունը կ'առնէ այն զանգակը, և սանդղակներէն վեր վաղելով կ'երթայ այն սենեկին դրան առջև ուր գործաւորները պառկած են, և կը հնչեցնէ զանգակը մինչև որ անոնք կ'արթննան:

Այս շունը ուրիշ շատ բաներ ալ կ'ընէ. զորօրինակ, երբ տէրը նպարակալաճառէն բան մը առնել կ'ուզէ, ուղած բանին անունը թուղթի մը վրայ կը գրէ, և այն թուղթը կողովի մը մէջ դնելով կողովը կու տայ շունին որ կը տանի զայն նպարակալաճառին, և թուղթին վրայ նշանակուած բանը կը բերէ տիրոջը:

Երբեմն տէրը կը գրէ զանի միս բերելու մատաճառէն, և շունը ճամբան մին առանց մօտենալու կը բերէ տուն: Երբ տէրն անոր կտոր մը միս տալով կ'ըսէ, «Ասիկա իմն է», շունը չուտեր զայն այլ կը պահէ. բայց երբ տէրը մինի կտորը տալով կ'ըսէ, «Ասիկա քուկդ է», շունը կ'ուտէ զայն: Խելացի շուն չէ՞:

Ա. Ղ.

Սոսիոս կոչուած արծաթանման զարմանալի մետաղ մը կայ այնպէս թեթեւ որ կրնայ ջուրին վրայ լողալ:

Բայց անոր լողալը երկայն չի տևեր, քանզի երբ ջուրի մէջ կը դրուի, ջուրը կը փռնկցնէ զայն, և մետաղը կապուտակ բոցով այրելով կը սպառի: Այս մետաղն հիմա դժուարաւ կը գտնուի, բայց ժամանակաւ շատ եղած կ'երևի:

Տեսակ մը կաղ ալ կայ Կուշուած, որ գեղին ծխոյ կը նմանի: Ասիկա այնպէս թունաւոր է, որ զայն շնչելով մահդ կը մեռնի, բայց և այնպէս առանց անոր աղ չի կրնար ըլլալ. քանզի աշխարհիս վրայ բոլոր աղերը կը բաղկանան սոտիումի հետ խառնուած քլորինէ: Ասոր ինչպէս ըլլալը Բոպերդ-գօլէճի մէջ աշակերտներուն կը ցուցուի: Ուսուցիչը կ'առնէ քիչ մը սոտիում, և քլորին կոչուած թունաւոր կազէն անոր վրայ քիչ մը կ'արձակէ, և իսկոյն երկուքն ալ աներևոյթ կ'ըլլան, անոնց տեղ կը տեսնես ճերմակ աղը, որ կը կաղ մուրի այն երկու մարմիններուն միանալէն:

Ըսի թէ ժամանակաւ մեծ քանակութեամբ սոտիում գտնուած ըլլալու էր, քանզի հիմա շատ աղ կայ աշխարհիս վրայ: Ծովերու մէջ աղ կայ. երբեմն լիճերու մէջ ալ աղ կայ. երկրիս մէջ ալ կան շատ աղի հանքեր, ինչպէս այս տէրութեան Ասիոյ մասին մէջ. երբեմն ալ երկրիս երեսին վրայ կ'ըլլայ աղ փոշոյ պէս, ինչպէս Պարսկաստանի մէջ քանի մը տեղ:

Աղը կը ստացուի նաև ծովին ջուրը եփելով այնչափ, մինչև որ ջուրը կը ցնդի և աղը միայն կը մնայ: Կամ փորուելով գետնէն կը հանուի, և ծեծուելով կը մանրուի: Աղն ամէն օր հարկաւոր է մեզի, առանց անոր գրեթէ չենք կրնար ապրիլ:

ԸՆԵԼ ՉԵՄ ԿՐՆԱՐ ՈՒՋԵԼ

«Միտքդ չէ՞ս բերեր ինչ որ քեզի պատուիրեցի», ըսաւ մայր մը իր փոքրիկ աղջկանը որ անհնազանդ եղած էր իր մօրը:

«Միտքս բերել չեմ կրնար ուղեւ», պատասխանեց աղջիկը:

Շատերը, թէ պատանի և թէ ծեր, նոյն բանը կ'ընեն: Միտք չեն բերեր ինչ որ իրենց պատուիրուած է, և կը կարծեն թէ չեն կրնար միտք բերել. բայց ճշմարիտը սա է, որ չեն ուղեր միտք բերել, ինչպէս որ պետք է: Այս պզտիկ աղջիկը կերպով մը ճշմարիտ խօսեցաւ, գիտէր որ չուղեց միտք բերել, և կարծեց թէ չէր կրնար ուղել:

ԵՐԲ ԻՐ ԳԱՆՁԸ

1. Երբ իր գանձը, երբ իր գանձը ժողովէ մեր Փրկիչը, իր բոլոր սիրելիները, իրեն սեպհական,

Պատուական քարերու պէս Աստուծոյ աստուծոյ պէս Փայլելով՝ անոր Թագր Պիտի զարդարեն:

2
Արգարները, արգարները
Իր արքայութեան մէջ
Ժողովելով՝ իր աթոռին վրայ
Պիտի նստեցնէ:
Պատուական քարերու պէս, ևն:

3
Մանուկները, մանուկները
Որ զինքը սիրած են,
Պիտ՝ ըլլան իր գոհարները,
Իրեն սեպհական:
Պատուական քարերու պէս, ևն:

ՄԱՅԻՍԻ ՀԱՐՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ
ՊԱՏԱՍԻԱՆ

23. Բորոտ նէեմանին բժշկութիւնը:
24. Ա. Թագ. Ի. Բ. 3, 4:
25. Սամսոն:

ԴԱՇՏԻ ՇՈՒՇԱՆԸ

«Հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք. նայեցէ՛ք դաշտի շուշաններուն ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մանեն. բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սոլոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեան»

նը մէջ անոնց մէկուն պէս Հագուեցաւ: Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այսօր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած անանկ կը հագուեցնէ, հագաւ սրբալի աւելի ձեզ, թեւրահաւատներ» (Մատթ. 2. 28—31):

ԿԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՐՄԱՆ

Կուսինա կաղ էր: Սրունքներուն մէկն այնպէս քաշուած էր որ առանց ցպոյ չէր կրնար պտտիլ: Գրեթէ միշտ զուարթ և երջանիկ էր, բայց օր մը սկսաւ իրեն վրայ խորհիլ, և յիշեց իր կաղ ըլլալը: Ամէն օր ուրախութեամբ դպրոց կ'երթար, այն օրը սրղողած և երեսը կախած դնաց նստաւ իր աեղը, և երբ միւս աղջիկները դուրս ելան խաղալու պայծառ օգին մէջ, Կուսինա լռիկ նստած կը մտածէր թէ ուրիշ տղաք և աղջկունք կարող պիտի ըլլային վաղել և խաղալ ուրախութեամբ, և ինք միշտ այնպէս խեղ պիտի մնար:

Այն օրը դասերը վերջանալէն քիչ մը առաջ վարժապետն ըսաւ անոր, «Կուսինա, շուտ երթալ կ'ուզես»: Կուսինա ինքնիրեն խորհեցաւ, «Ես որչափ շուտ երթամ, միւս աղջիկներն ինչ առաջ պիտի երթան», ուստի ըսաւ, «Ոչ, տէր, շուտ երթալու պատճառ մը չունիմ»: «Ուրեմն», ըսաւ վարժապետը, «դպրոցն արձակուելէն ետքը կ'ուզեմ որ քիչ մը

կենաս»: և Կուսինա մնաց հոն, երբ միւս բոլոր տղաք դացին:

Վարժապետին քով ուրիշ աղաթիկ աղջիկ մ'ալ մնաց, և Կուսինա անոր հետ խօսելու երթալով, տեսաւ որ այն խեղճ աղջիկը կոյր էր: Վարժապետն ըսաւ Կուսինային թէ այն աղաթիկ աղջիկը, որուն անունը Վարդուհի էր, կոյր ըլլալով թէպէտ կարող չէր սորվիլ, սակայն կ'ուզէր դպրոց գալ, միայն թէ չէր կրնար մինակ դալ: «Ես քեզի հետ կու գամ ամէն օր», ըսաւ անոր Կուսինա, «միայն կաղ ըլլալով չեմ կրնար շուտ քալել»: «Կաղ է՞ք», հարցուց Վարդուհի. «Այո», ըսաւ Կուսինա, «ահա ցուպը զոր ուսերուս տակը դնելով կը քալեմ»:

Կոյր աղջիկը ցուպը բռնեց, յետոյ ձեռքը երկնցնելով Կուսինայի երեսը շօշափեց, ինչպէս որ կ'ընեն կոյրերը, երբ մէկուն ինչ կերպարանք ունենալը կ'ուզեն հասկնալ, և ըսաւ, «Ձեմ կրնար հասկնալ, թէ այս ցուպով միայն ինչպէս կրնաս քալել»: «Այո, կրնամ, հիմա պիտի լսես», ըսաւ Կուսինա, և սկսաւ սենեկին մէջ քալել ցուպովը, որ բաւական ազմուկ կ'ընէր: «Ո՛հ, շատ կը կսկծամ քեզ», ըսաւ Վարդուհի: «Ասիկա բան մը չէ», ըսաւ Կուսինա. «Ես կը տեսնեմ, բայց քու վրադ կը ցաւիմ որ կոյր ես»: Կուսինա տրտում էր բոլոր այն օրը, և կը խորհէր թէ ինք աշխարհիս վրայ ամենէն դժբախտ անձն էր, բայց հիմա իրմէ աւելի դժբախտ մը տեսնելով, սկսաւ իր նեղսրտութեանը վրայ ամօնալ: Սակայն Վարդուհի դժբախտ չէր, թէ և կոյր էր, և հասկըցուց Կուսինային թէ ինչ պատճառաւ երջանիկ էր այն կուրութեամբը: «Ես միշտ կոյր պիտի չըլլամ», ըսաւ: «Ի՞նչ բան կ'ուզես», հարցուց Կուսինա: «Ըսել կ'ուզեմ թէ», պատասխանեց Վարդուհի, «Աստուած օր մը մեզ երկինք պիտի առնէ, ան ատեն ես աչք պիտի ունենամ, դուն ալ ցպոյ պէտք պիտի չունենաս»:

Աշխարհիս վրայ կան շատ սիրտեր որ Վարդուհիայն սրտին պէս երջանիկ են, քանզի գիտեն թէ անոնք որ զԱստուած կը սիրեն՝ երկինք մէջ պիտի վայելեն այն ուրախութիւնները որոնցմէ զուրկ են աշխարհիս վրայ: Ամէն կոյր պիտի տեսնէ, ամէն կաղ պիտի քալէ, և ան որուն սիրտը կոտորած է ուրախ պիտի ըլլայ Աստուծոյ հետ նոր կեանք վայելելով, երբ Տէրը մեզ այս աշխարհէս իրեն քով առնէ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՍՍՈՐԱՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵՆ
ԽՖԻԱԳԻՐ Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Չազմագծելաւ, Յակոբեան խան, Թիւ. 12.